

# • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐURSKAPUR

Nr. 43.

Lýsingarprísir fyri peltreglur: 30 øyr. á forsíðuni,  
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst  
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 26. oktober 1935.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið  
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum  
og skrivstovuni. Telf. 143.

9. árg.

## Hvørja leið?

Tvær hugsjónir mótast nú skarpari enn á nøkrum sinni áður:

Øðrumegin hin socialistiska, ið setur heildarinnar, landsins interessur framum einstaklingsins, fátalsins, og hinumegin afturhaldsins, konservatismunnar hugsjónin, ið knæsetur og verjir sum fyri livinum einstaklingsins, fátalsins framhjárætt, einarætt til at lástast og liva óheftur í skaltan og valtan av vinnulivinum, framleiðslu, keyp og sølu - uttan plán og hensýn til annað og onnur enn seg sjálvan, sitt „heilaga ego“.

Hin seinna hugsjónin, hin konservativa, hin privatkapitalistiska hevur verið roynd og er enn tann ráðandi her á land

- og hon hevur ført land og fólk á húsagang og ramasta vesældóm.

Hesa hugsjónina vrakar arbeidaraklassin kring allan heimin og fylkist inn á ta socialistisku leiðina. Hitt greiðasta dømið herum eru tey seinastu valini í norðanlondum, har tann socialdemokratiska hugsjónin hevur vunnið tann eina stórsigurin fyri og annan eftir. Í Danmark vinnu javnaðarmenn fyri nøkrum døgum síðani um 100.000 nýggjar atkvøður, og ferdu við glans full segl gjøgnum tann sturtingarstormin, ið afturhaldið esti imóti teimum.

Av hesari stórfylking um ta socialistisku hugsjónina í okkara grannalondum eiga Føroyingar og fyrst og fremst hin arbeidandi fjøldin á landi og sjógvi at læra.

Hvar er leiðin? verður spurt um allan heimin. Allur heimurin kennir seg vónbrotnan av teirri privatkapitalistisku mannagondini. Henda mannagongd hevur ført fjóðir og ríkir út á ormindahús, út í ta herviligastu fløkju og tilfíkt skilaløysi, at hóast yvirproduktión er at kalla av øllum neyðsynjarvörum, ræður hungur og neyð sum kanska ongatið áður í mannasøguni.

Eisini her á landi reisir hetta spursmál seg sterkari enn á nøkrum sinni: Hvar er leiðin? Ti eisini her hevur hitt privatkapitalistiska systemið ikki bert rent hornini av sær sjálvum, men heila landið á húsagang.

Í útheiminum hava menn meiri og meiri vent eygu síni ímóti teirri socialistisku leiðini. Sjálvt uppviklararnir Mussolini

og Hitler sáu tað, at tað batti teimum einki at halda fram við at fyrihalda fjøldini ta privatkapitalistisku leiðina. Teir máttu læna frá teirri socialistisku samfelagslæruni. Ja, Hitler gekk so langt, at hann kallaði sín flokk hin nasjonal-socialistiska. Tað er ein tragedia, ein sorgar-leikur, at hesir báðir stórmenn skuldu hava tikið burtur úr teirri socialistisku læruni fyri at villföra veljarafjöldina, tí ta ið royndirnar komu, vísti tað seg, at teir einans vóru reiðskop hjá stórkapitalismuni, sum ígjøgnum hesar menn høvdu latið seg í fíráklæði, men vóru innan úlvar móti øllum frælsi og rætti minni-mansins. Aldri hevur arbeidara-fjöldin verið harðligari niður-bundin til ómyndingar og vesela-vælti enn undir hesum monnum.

Henda tragedia sýnir hjartast, at fjólkíð aldri má geva ræðið upp í hendur einstaklingsins. Men tí betur hevur tað ikki eydnast allastaðni at gera „kubbe“ undir fólkskum skinni. Lærdir av skað-anum í diktaturlondunum hava arbeidararnir í norðanlondunum árvaknir staðið vakt um demo-kratismuna, fólkastýrið, og á demokratisimunnar grundarlagi eru Norðlendingar—Íslendingar, Norðmenn, Svíar og Danir í stórr og stórrí flokkum fylkt um socialismuna.

Enn hava tó Føroyingar verið eftirbátur her. Higartil hava teir ikki hættað sær at reisa seg ímóti tí ómaga politikk, ið hevur borið fjólkíð út í ta sváru

kreppu, ið er við at snøra so fast at, at hon ikki er livandi hjá teirri stóru fjøldini, ið einki eigur og einki hevur uttan hendur sínar at liva av, hendur, sum fáa minni og minni í hvørjum at gera á landinum — og á sjógvi tykist eisini at fara at verða ílt hjá mongum at sleppa, og so gevur hann so sára lítið til at tryggja lívið við.

Nú er stund hjá Føroyingum at fylgja sínum starvsbrøðrum í útheiminum, at fylgja sínum grønnum og frændum og kvitta við ta falittaðu privatkapitalist-isku stjórnarleiðina og fylkjast inná ta einastu sannu minni-manna stjórnarleið:

## SOCIALISMUNA

Arbeidarar og fiskimenn, fjøldin í Føroyum! Danir, Norðmenn og Svíar, rekið afturhaldið av stjórnarpøllum.

Latið arbeidara-, minnimannapolitikkin, latið socialismuna umboða tykkum á tingi og á ríkisdegi!

## ÚRSLITIÐ

av

fólkatingsvalinum í Danmark  
22. oktober 1935.

Stjórnarflokkarnir bera stórsigur  
úr valinum.

Telegram til „Føroya Social-Demokrat“.

København, 24. Oktober 1935.

Før Regeringen har stemt 910567 Vælgere. Oppositionen fik 745560 Stemmer. Socialdemokratiet vandt 99000 Stemmer og 6 Mandater, Venstre tabte 90000 Stemmer og 10 Mandater, hvoraf 5 til L. S., Højre tabte 1 Mandat. Stillingen er herefter: Socialdemokratiet 68 Mandater, Venstre 28, Konservative 26, Radikale 14, L. S. 5, Kommunistar 2, Slesviger 1.

Justitsminister Zahle som nu fylder 70 Aar, trækker sig tilbage. Muligvis udnævnes 2 nye Ministre, men de Radikale bevarer 3 Medlemmer af Regeringen.

Klokken 4 midvekmorgunin segði danska radio soleiðis frá úrslitunum:

|                              | Atkvøður<br>1935 | Fólkatingmenn<br>1935             |
|------------------------------|------------------|-----------------------------------|
| Socialdemokratiet: . . . . . | 759022, 98183    | meir enn 1932, 68, vinnu 6.       |
| Det Konserv. Folkeparti      | 294290, 4759     | — — — 26, taptu 1.                |
| Venstre (A. Samuelsen):      | 292275, 89567    | minni enn 1932, 28, taptu 10.     |
| L. S. (Det Frie Folkep.):    | 52766,           | stillaði ikki í 1932, 5, vinnu 3. |
| Kommunistar: . . . . .       | 27051, 9862      | meir enn — 2, —                   |
| National Socialistar: . . .  | 16181, 15430     | — — — 0, —                        |
| Det Slesvigske Parti: . . .  | 12621, 2757      | — — — 1, —                        |
| Rechtsstatsforbundet: . . .  | 41158,           | 80 minni — — 4, —                 |
| Det Radikale Venstre: . . .  | 151527,          | 6306 meir enn 1932, 14, —         |

Stjórnarflokkarnir, socialistarnir og teir radikalu, hava so stalt 82 ímóti 66 monnum.

At javnaðarmenn í Danmark fóru at taka seg fram við fólka-tingsvalið, var væntandi, men, at teir skuldu vinna slíkan stór-

sigur, tað hevði vælfáur droymt um. Teir koma aftur hesa ferð at skipa ríkisstjórn saman við teim radikalu.

Javnaðarmenningu 68 og teir radikalu 14 menn inn á ting, og hava hesir báðir flokkarnir 16 menn meir á tingi enn allir hinir tilsamans — so fólkatingsvalið í Føroyum kann ikki koma at nerva meirlutan nakað.

Hvussu nær javnaðarmenn eru við at hava reint fleirtal í Danmark sæst av hesum: Tær avgivnu stemmurnar vóru 1.606.680 javnaðarmenn høvdu sum ávíst omanfyri 759.022 av teimum. Ein forskjóting av o. u. 23.000 stemmum frá hinum flokkunum yvir til javnaðarmenn, vildi givið teim reinan meirluta í stemmum. Men ein framgongd, sum tann, teir við hesum vali hava sýnt verðini, er væl so stór, at hon sjáldan vil koma at finna sín líka og er samstundis eitt óført álitisprógv til ríkisstjórnina.

## Frá útheimi.

Frá París frættist, at viðurskiptini millum Italia, Frakland og Ongland eru nakað batnað. Mussolini skal hava sett fram uppskot um, hvat ið er tað minsta, hann vil hava, um hann nú skal gevast. Hann vil hava mest sum allan sunnara part av Abessiníu, og so krevur hann, at Abessiníu skal setast undir internasjonalt stýri, og at Italia skal hava stórsta orðið at siga.

Tað er væntandi, at hvorki fólkalagalið ella nakar kann samtykkja hesum.

Frá sjálvum krígunum í Abessiníu frættist ikki stórt. Italiameñn hava latið fløgfor tveitt nakað av giftgass niður yvir eitt abessiniskt herlið, og nógvir hermenn vórðu sjúk, men fáir doyðu.

Italiameñn ætla at taka býin Jijiga. Í hesum býi er nógvat, og hevur hann soleiðis nógvat at týða. Abessiníarar hava har 300.000 maus og hinir 140.000. Tað kann væntast, at stórt slag verður har fyrsta dagin. Abessiníarar vilja fyri alt ikki missa henda býin.

Í Eysturríki er friðaligt og Fay er aftur ministari.

Frá Onglandi frættist: Svar var komið frá Frankríki, men England hevði enn einki officielt svar fingið, men eftir, sum út var komið væntaðu teir gott svar.

Italiensku soldatarnir í Sudurabessiníu lida av valneýð. Vatni dugir illa nokk at vaska sær í. 40 ríkir hava tikið seg saman um sanktiónina.

Laval hevði forhandlað við Mussolini. Einki var komið út um forhandlingina, men tað tykist, sum møguleigleikar fyri friði eru nærri nú.